

Asia: VN/33337/2021

Hallituksen esitys laiksi huumausainelain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

3 § Määritelmät

Kategorisesti kaikkien THC:tä sisältävien kasvien luokittelu huumausaineeksi pl siemenet, on haasteellinen, sillä osassa laillisessa käytössä olevissa lajikkeissa on myös pieniä määriä THC:tä. Laissa tulisi tukeutua EU:n linjaukseen 0,3 prosentin raja-arvosta (vuodesta 2023 eteenpäin).

7 a § Hampun viljely

EU:n tuen hakuprosessin kannalta ilmoitusvelvollisuuden aikaistaminen on kannatettava ajatus.

Vaatus viljelyn tapahtumisesta avoimella maatalousmaalla tuo haasteen suomalaisissa olosuhteissa. Viljelyn salliminen sisätiloissa voisi tulla kyseeseen tietyillä lajikkeilla, jotka täyttävät vaatimukset THC-pitoisuudesta.

9 § Luvan myöntäminen

-

15 a § Lupa hampun kasvinjalostukseen

15 b § Ruokaviraston lausunto

-

15 c § Selvitys hampun kasvinjalostusta koskevaa lupaa varten

Pykälän 1 momentin 4 kohdan mukaan hakemuksessa olisi oltava tieto toimintaan osallistuvien henkilöiden koulutuksen tai kokemuksen kautta hankitusta riittävästä ammattitaidosta hampun kasvinjalostukseen

Mikä on riittävä ammattitaito tai koulutus hampun kasvinjalostukseen? Miten se tulee todistaa viranomaisille ja hakemuksiin?

19 a § Hampun viljelyä koskeva ilmoitus

-

21 § Seuraamukset luvanvaraisen toiminnan rikkomuksista

-

24 a § Hamppua koskevat poikkeukset yleiskielloista

-

28 § Huumausaineen hävittäminen vaarallisena jätteenä

-

33 b § Hampun viljelyä koskevat velvollisuudet

-

36 § Tarkastusoikeus

-

38 a § Ruokaviraston ilmoitukset Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskukselle

-

47 § Huumausainelakirikkomus

-

49 § Muutoksenhaku

-

49 a § Lupia ja ilmoituksia koskevien henkilötietojen tallentaminen

-

Voimaantulo

-

Muuta kommentoitavaa esitysluonnoksesta?

Lakimuutoksen mukaisesti hampun viljely käytettäväksi huumausaineena taikka huumausaineen valmistuksessa tai tuotannossa olisi jatkossakin kiellettyä. Ehkäisevän päihdetyön järjestöverkosto näkee, että ehdotetut muutokset selkiyttävät nykyistä tilannetta siltä osin, että niiden jälkeen laissa lukee selkeästi, mikä on sallittua hampun viljelyä ja mikä ei.

Hampun viljelyn lääkinällisiin tarkoituksiin voisi sallia tarkemman valvonnan alaisena esim. lääketeollisuudessa, tutkimuslaitoksissa, yliopistoissa, ym. vastaavissa paikoissa. Lääkinälliseen tarkoitukseen kasvatettua kannabista voisi käyttää tutkimuksessa ja/tai selvittää myyntimahdollisuutta maihin, joissa kannabiksen käyttö lääkkeenä on sallittua.

Käytännössä hampun viljelyyn tulee ehdotusten seurauksena kuitenkin lukuisia viljelijöitä koskevia hallinnollisia vastuita ja muita viljelyä koskevia yksityiskohtaisia säännöksiä, joiden täyttämättä jättäminen, tahallinen tai tahaton, voisi johtaa tuomioon huumausainerikoksesta viranomaisen harkinnan mukaan. Verkosto suhtautuukin epäilevästi ehdotuksessa kuvattuun vaikutukseen, joka liittyy tarpeettomien valvontatoimien vähentymiseen muutosten seurauksena. Koska hampun viljelyyn tulee ehdotusten seurauksena mukaan nykyistä enemmän säädöksiä, joita viranomaisten tulee valvoa, on todennäköistä, että viljelyyn liittyvät valvonta- ja myös erilaiset hallintokustannukset pikemminkin kasvavat kuin vähenevät. Myös viljelijöiden oikeudelliseen asemaan tulee ehdotettujen muutosten myötä harkinnanvaraisuutta, joka voi heikentää merkittävästi heidän oikeusturvaansa, jos esimerkiksi hallinnollisen velvoitteen unohtamisesta voisi olla seurauksena huumausainerikkomus.

Näiden huomioiden valossa EPT-verkosto ehdottaa, että luonnokseen olisi kirjoitettava auki nykyistä selkeämmin lakiehdotuksen mukanaan tuomat taloudelliset ja yhteiskunnalliset kustannukset ja muut seuraukset, jotka liittyvät hampun viljelyn lisääntyvään valvontaan Suomessa. Viljelyyn liittyvistä ilmoitusvelvollisuus- ja kirjanpitorikkomuksista ei tulisi rangaista huumausainerikkomuksina, sillä kyseessä voi olla esimerkiksi tahaton huolimattomuus. Sanktion tulisi olla sama kuin muistakin vastaavista hallinnollisista rikkomuksista. Ehkäisevän päihdetyön näkökulmasta laaja valvonta on tarkoituksenmukaista. Samalla valvonnan ja sanktioinnin ei tulisi olla sellaista, että se aiheuttaa lisähaittaa kansalaisille.

Eloranta Annika
Ehkäisevän päihdetyön järjestöverkosto